

A m. kir. József-műegyetem könyvtárának címjegyzéke 2. kiadás. Budapest, 1893. «Országgy. Értesítő» kö- és könyv-nyomda részv. társ. 8r. VIII.+612. l.

Húsz évvel ezelőtt jelent meg a József-műegyetem könyvtárának első címjegyzéke, s a könyvtár őrvendetes fejlődését mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy ma újabb katalogust kell könyveiről közrebocsátani. Húsz év előtt a műegyetem könyvtára meglehetősen szerény kis szakkönyvtár volt, éppenséggel nem állott egy főiskola s hozzá még a maga nemében egyetlen hazai főiskola könyvtárának színvonalán. 25,000 kötete maig megkétszereződött s a 11,786 műből álló könyvtár 49,938 kötete (ez volt a status-quo az 1891/92. iskolai év végén), nemcsak számra, de munkáinak válogatott sorozatára nézve is tisztességes helyet követel magának közkönyvtáraink között. S ha még mindig messze van attól, hogy a külföld hasonló intézeteinek könyvtáraival versenyre keljen, nem szabad megfélemlenünk arról, hogy a József-műegyetemet, mint szerény «ipartanodát» csak 1846-ban nyitották meg, hogy az első könyvet 1848. május havában iktatták leltárába; az intézet 1856-ban alakult át politechnikummá s az állam csak 1870-ben ért reá, hogy egyszerre tekintélyesebb — 10,000 frtra rúgó — összeggel járuljon hozzá a nélkülözhetetlenné vált szakkönyvtár felszereléséhez. A könyvtár addig majdnem kizárólag a hallgatóktól beszedett 1 és 2 frtos illetékekből tartotta fenn magát; ez képezi ma is legelső jövedelemforrását, s a hallgatók évről-évre növekedő számával együtt gyarapodott a könyvtár is, mely 1853-ban valószínűleg még csak külön szekrényvel rendelkezett, s csak a nyolcvanas években kapott terjedelmének s forgalmának megfelelő, a modern építészet vívmányai szerint berendezett helyiséget.

Míndezeket abból a tanulságos bevezetésből tudjuk meg, melyet dr. Wartha Vinceze műegyetemi tanár, az ezidei könyvtárnok írt az új katalogushoz. Hangulatos, szépen megírt előszavának csak ama részével nem értünk egyet, a melyben könyvtári viszonyaink elmaradott volta felől panaszkozik. «Valóságos könyvtárunk nincs, és azok a könyvgyűjtemények, melyek rendelkezésünkre állanak, alig tartalmaznak többet, mint a mi a mindennapi kenyérkeresetnek megfelel, s a mellett pénz- és munkaerő hiányában nagyobb részt rendezetlenek s azért nehezen hozzáférhetők.» Ilyen pessimista hangon még sem szabad írni a hazai könyvtárügyről, e felől meggyőződhetik, ha a főváros három nagy közkönyvtárát megtekinti; egyébként saját maga nyújtja ez állításának legerősebb záfolatát abban a képben, melyet a vezetése alatt álló könyvtár állapotáról nyerünk új katalogusából.

A műegyetemi könyvtár szakok szerint van rendezve, s minden könyve két számot visel: a nagy leltár folyó számát és

az illető szak signaturáját. A 26 szakot az alábbiakban soroljuk fel: *A*) Állam- és jogtudomány, politikai törvények. *B*) Bölcsészet, *C*) Encyclopädiák, szótárak, bibliographia (könyvészet), programok. *D*) Középítészet. *E*) Erőműtan és géptan. *F*) Folyóiratok, társulati kiadványok. *G*) Gyakorlati mértan, csillagászat. *H*) Egészségügytan (hygienia), antropologia. *I*) Gépészeti iparműtan. *J*) Érmek, mértékek. *K*) Különfélék, kiállítások. *L*) Ábrázoló mértan. *M*) Mennyiségtan, mértan. *N*) Nemzetgazdaságtan, kereskedelem, statistika, kereskedelmi számtan. *O*) Oktatásügy. *P*) Ásványtan, földtan. *Q*) Műtörténet, életrajzok. *R*) Mezőgazdaságtan, erdészettan. *S*) Mérnök-építészet (víz-, út-, hid- és vasútépítészet, gazd. mérnök-építészet). *T*) Természettan. *U*) Nyelvészet. *V*) Általános vegytan. *W*) Vegyészeti iparműtan. *X*) Bányászat, kohászat, sótermelés, tüzelő anyagok. *Y*) Történet, földrajz, régiségtan. *Z*) Állattan, növénytan. Az egyes szakok az előttük álló betűkkel vannak egymástól megkülönböztetve. A katalogus a könyvek címzeit nemcsak e szakok szerint közli; első részét — 20 teljes ívet — a betűrendes címjegyzék foglalja el, a mi kétségtelenül nagy mértékben előmozdítja a könyvtár használhatóságát.

Bővebb ismertetésébe sem a könyvtárnak, sem címjegyzékének nem bocsátkozhatunk. Ez utóbbiról elég annyit mondanunk, hogy áttekinthetőségre alig maga után valami kívánni valót; csak az a kár, hogy a gyakorlati szempontokat tartva szem előtt a bibliografia igen sok követelményéről teljesen megfeledkezik; túlságosan rövid címeket ad, az alak és lapszám megjelölése nélkül, s az egyes munkák több kiadását egy kalap alá foglalja, sőt sok esetben meg sem említi, mely kiadásról szól. A kötet így is jó szolgálatot tesz azoknak, a kik a technikai irodalom összes ágainak termékeiről keresnek tájékoztatást: de az exact tudományok első hazai főiskolájától joggal elvárhattuk volna, hogy bibliografiai szempontokból is tökéletes könyvjegyzéket ad hallgatói kezébe.

Décsényi Gyula

Béla király névtelen jegyzőjének könyve a magyarok viselt dolgairól. *A bécsi cs. kir. udv. könyvtárban levő kézirat hasonmása. Budapest, A Magyar Tudományos Akadémia könyvkiadó-hivatalának bizománya. 1892.*

A Magyar Tud. Akadémia főtükára igen jó gondolatot valószínűsített meg, midőn Anonymus eredeti kéziratát hű facsimile-kiadásban bocsátotta közre. Anonymus munkájának jó kiadásaiban nem volt hiány. Endlicher István László 1827. és 1848-iki, Mátyás Flórián 1883-iki és Marczali Henrik 1892. évi kiadása eléggé megfelelt a szövegkritika kívánalmainak, s a nagy közönségnek is meg volt adva a mód, hogy a nagyérdékű történelmi forrással Szabó Károly jó magyar fordításából megismerkedhessen. Maga a